

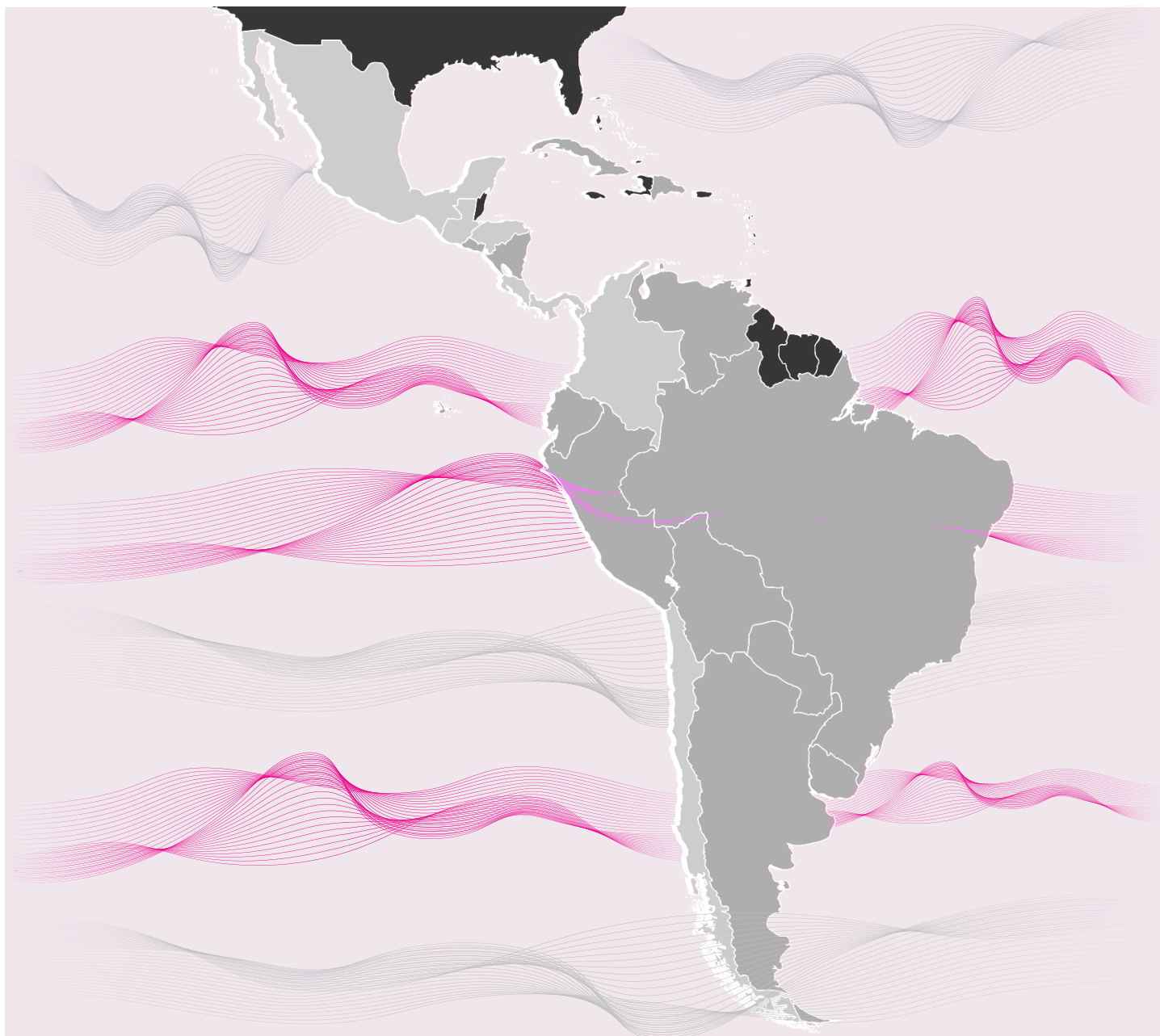
ΕΝΑ

Ινστιτούτο
Εναλλακτικών
Πολιτικών

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ «ΡΟΖ ΠΑΛΙΡΡΟΙΑΣ» ΣΤΗ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ, ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΑΙ ΤΩΡΑ, ΤΙ;

Άρης Παπαδόπουλος,
Πολιτικός Επιστήμονας, επιστημονικός συνεργάτης
Κύκλου Διεθνών & Ευρωπαϊκών Αναλύσεων ΕΝΑ

ΕΝΑ

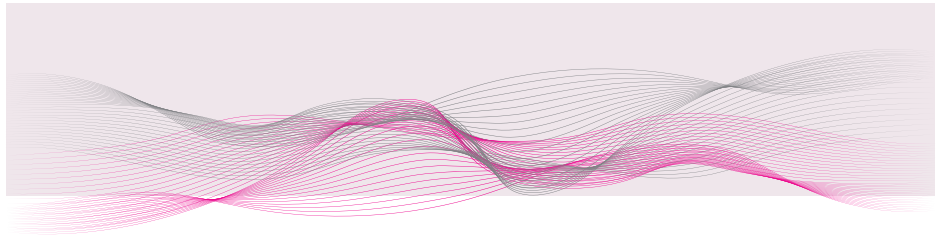
Ινστιτούτο
Εναλλακτικών
Πολιτικών

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ «ΡΟΖ ΠΑΛΙΡΡΟΙΑΣ»
ΣΤΗ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ, ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΚΑΙ ΤΩΡΑ, ΤΙ;

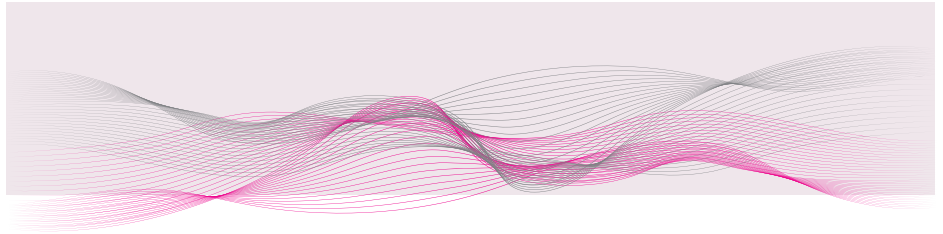
Άρης Παπαδόπουλος,
Πολιτικός Επιστήμονας, επιστημονικός συνεργάτης
Κύκλου Διεθνών & Ευρωπαϊκών Αναλύσεων ΕΝΑ

Νοέμβριος 2022

Εικόνα 1: Ενδεικτικός χάρτης της αυτοτοποθέτησης των κυβερνήσεων της Λατινικής Αμερικής στο τέλος του 2022 (μπλε χρώμα: κεντροδεξιά/δεξιά, κόκκινο χρώμα: κεντροαριστερά/αριστερά)

Το 2022, αν και ακόμη δεν έχει φθάσει στο τέλος του, επιφύλαξε ορισμένες μάλλον αναμενόμενες μεταβολές στην ευρύτερη περιοχή της Λατινικής Αμερικής. Όπως παρατηρούμε και στον χάρτη, προοδευτικές κυβερνήσεις έχουν εκλεγεί ώστε να εκπροσωπήσουν παραπάνω από το 80% των κρατών και το 90% του πληθυσμού που κατοικεί από την «Κάτω Καλιφόρνια» (επαρχία του Μεξικού) ως την μακρινή Παταγονία. Η αναλογία αντιστοιχεί σε μία έκταση που προσεγγίζει χιλιομετρικά το διπλάσιο και δημογραφικά το τριπλάσιο αυτής ανάμεσα στο δυτικότερο άκρο της Ευρώπης και στα Ουράλια Όρη.

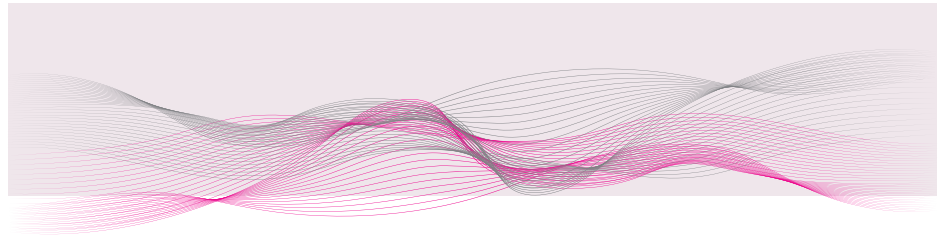

Ωστόσο η ουσία δεν βρίσκεται μόνο στην ανάλυση των πρόσφατων εκλογικών δεδομένων, ούτε και στις αντίστοιχες εκτιμήσεις για το επόμενο έτος. Σπουδαιότερη κρίνεται μία ουσιαστική αποτίμηση των πεπραγμένων από κυβερνήσεις με σχετικά άφθαρτα και κατά κοινή ομολογία αδιάφθορα πρόσωπα στο σύνολο της Νότιας και Κεντρικής Αμερικής που αποκαλείται από τους πρώην αποικιοκράτες Ισπανούς «Mundo Hispánico» (Ισπανικός Κόσμος), προσθέτοντας φυσικά τη μεγαλύτερη σε έκταση και κεφαλαιώδους πληθυσμιακής βαρύτητας Βραζιλία, η οποία ήταν και η τελευταία, χρονικά, χώρα που είχε εθνική εκλογική διαδικασία στην ευρύτερη περιοχή.

Η ΑΕΙΘΑΛΗΣ MERCOSUR ΚΑΙ Η ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ UNASUR

Η προσπάθεια για μια πρώιμη οικονομική ολοκλήρωση των χωρών της Νότιας Αμερικής, δίνοντας έμφαση στις δικές τους ανάγκες, σημειώνει αργά αλλά σταθερά βήματα. Η MERCOSUR είναι μία οργάνωση που ιδρύθηκε το 2005 κατά την κορύφωση της πρώτης «ροζ παλίρροιας», με πρωτεργάτες τους τότε προέδρους των Αργεντινής και Βραζιλίας Νέστορ Κίρχνερ και Λούλα Ντα Σίλβα και συμμετέχουσες χώρες, εκτός από τις προαναφερθείσες, την Παραγουάη, την Ουρουγουάη και την Βενεζουέλα, με τις υπόλοιπες χώρες ωστόσο να έχουν ρόλο παρατηρητή, πλην της Βολιβίας που βρίσκεται σε διαδικασία ένταξης. Ο περιφερειακός αυτός Οργανισμός αποσκοπεί στη σταδιακή δημιουργία μίας ενιαίας αγοράς και την ενίσχυση της εμπορικής δραστηριότητας μεταξύ των χωρών της Νότιας Αμερικής, με παράλληλες προτάσεις πολιτικής προς τα εθνικά κοινοβούλια για ζητήματα ενίσχυσης των εργαζομένων και την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των μειονοτήτων. Να σημειωθεί ότι η ιδιότητα του μέλους για την Βενεζουέλα ανεστάλη ομόφωνα το 2017, σε μια χρονική συγκυρία που οι αντίθετες ιδεολογικά κυβερνήσεις των υπόλοιπων χωρών επικαλέστηκαν την κατάλυση των δημοκρατικών θεσμών στη χώρα.

Σε πολιτικό επίπεδο, η Νότια Αμερική γνώρισε την τελευταία εικοσαετία την ίδρυση δύο περιφερειακών οργανισμών: Της UNASUR και της PROSUR. Η πρώτη βρίσκει τις ρίζες της επίσης στην πρώτη «ροζ παλίρροια», το 2004 με τους ίδιους πρωταγωνιστές σε προσωπικό και εθνικό επίπεδο, με την διαφορά ότι σε αυτόν μετείχαν ισότιμα όλα τα κράτη-μέλη ως το 2018. Ο ορίζοντας του Οργανισμού αυτού, τον οποίο συχνά εκπροσωπούσαν οι ηγέτες των κρατών-μελών, δεν ήταν άλλος από την συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της άμυνας, ένα προσχέδιο τραπεζικής ενοποίησης, αλλά κατά κύριο λόγο η εδραίωση των δημοκρατικών θεσμών σε κάθε γωνιά της Λατινικής Αμερικής και η διαμόρφωση μιας «κοινής

εξωτερικής πολιτικής», ανεξάρτητης από διεθνείς πιέσεις προερχόμενες κυρίως από τον Βορρά της ηπείρου. Ωστόσο, εν είδει μιας συντηρητικής «παλινόρθωσης» την περίοδο 2016-2018, πάνω από τα μισά μόνιμα μέλη (Περου, Βραζιλία, Χιλή, Αργεντινή, Κολομβία και Παραγουάη) αποχώρησαν με πρόσχημα -άλλη μία φορά- τη στήριξη του Οργανισμού προς την κυβέρνηση της Βενεζουέλας, εν μέσω πολιτικής αστάθειας. Εν συνεχεία ίδρυσαν τη νεοφιλελεύθερου οικονομικού προσανατολισμού PROSUR, η οποία, αν και διακήρυττε πάνω-κάτω τους ίδιους στόχους με την UNASUR, δεν παρήγαγε εν τέλει παρά ελάχιστα αποτελέσματα.

Στην αυγή του 2023, το ζητούμενο για την Λατινική Αμερική είναι εάν το σύνολο των συνιστωσών της εν εξελίξει «ροζ παλίρροιας 2.0» που συντελείται τα τελευταία τρία χρόνια είναι ικανό να συνδυάσει αποτελεσματικότερα σε επίπεδο πολυμερών και διμερών σχέσεων την επιτυχημένη πορεία της MERCOSUR, σε μία σαφώς πιο συμπεριληπτική βάση, με μία συμπόρευση όλων των χωρών σε έναν υπερεθνικό οργανισμό (πιθανότατα μια αναβίωση της UNASUR), όπως ακριβώς την περίοδο 2004-2017. Σε κάθε περίπτωση, η νέα κυβέρνηση της Χιλής έδειξε τον δρόμο αποσύροντας την χώρα από την UNASUR και προσεγγίζοντας εκ νέου την MERCOSUR, ίσως αναμένοντας την επίσημη διακήρυξη της Βραζιλίας και της Κολομβίας για μία κοινή επανένταξη στην αρχική συμμαχία.

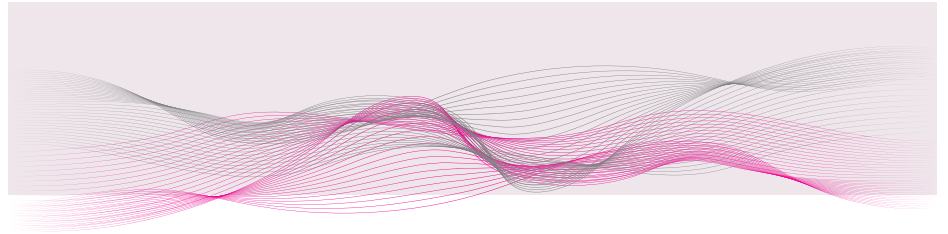
«ΡΟΖ» ΠΟΛΟΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ (;)

Διαρκές σημείο αναφοράς στις δημόσιες τοποθετήσεις όλων συνιστά η Βενεζουέλα. Η κυβέρνηση του Νικολάς Μαδούρο έχει καταφέρει να αντιμετωπίσει επιτυχημένα τόσο την εσωτερική αμφισβήτηση μέσω μίας αυτόκλητης «αντικατάστασής» του από τον Χουάν Γκουαϊδό, όσο μερικώς και τις συνθήκες επισιτιστικής κρίσης που μάστιζαν την χώρα, ένεκα πληθωρισμού (εικόνα 2). Η άνοδος της τιμής του

Εικόνα 2: Σε συνθήκες υπερπληθωρισμού στην Βενεζουέλα οι τιμές των προϊόντων αναγράφονται πλέον σε τιμές δολαρίων.

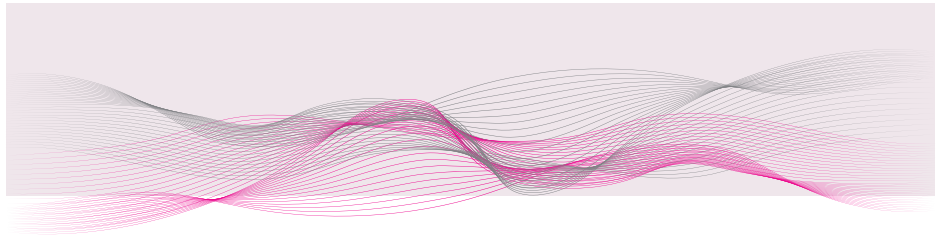
πετρελαίου τους τελευταίους μήνες δείχνει να έχει ωφελήσει την εθνική οικονομία και το βιοτικό επίπεδο των φτωχότερων στρωμάτων της χώρας που είχαν φτάσει πριν λίγα χρόνια στα πρόθυρα της εξέγερσης.

Κύριο σημείο αμφισβήτησης βέβαια παραμένει η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην χώρα. Η πλειονότητα των αντιπολιτευόμενων φωνών -στις οποίες έχουν προστεθεί πλέον και αριστερά κόμματα, όπως το Κομμουνιστικό Κόμμα της Βενεζουέλας- δεν συμμετείχε στις Βουλευτικές Εκλογές του 2020, επιτρέποντας στον Μαδούρο να επικαλεστεί την παντοκρατορία του, καθώς ο αριστερός κυβερνητικός συνασπισμός του «Μεγάλου Πατριωτικού Πόλου» συγκέντρωσε σχεδόν το 63% των ψήφων. Η αντιπολίτευση κατάφερε να κατέλθει στις περιφερειακές και δημοτικές εκλογές έστω και διαιρεμένη, αποσπώντας 96 από τους 322 δημάρχους και 5 από τους 23 περιφερειάρχες της χώρας τον Νοέμβρη του 2021.

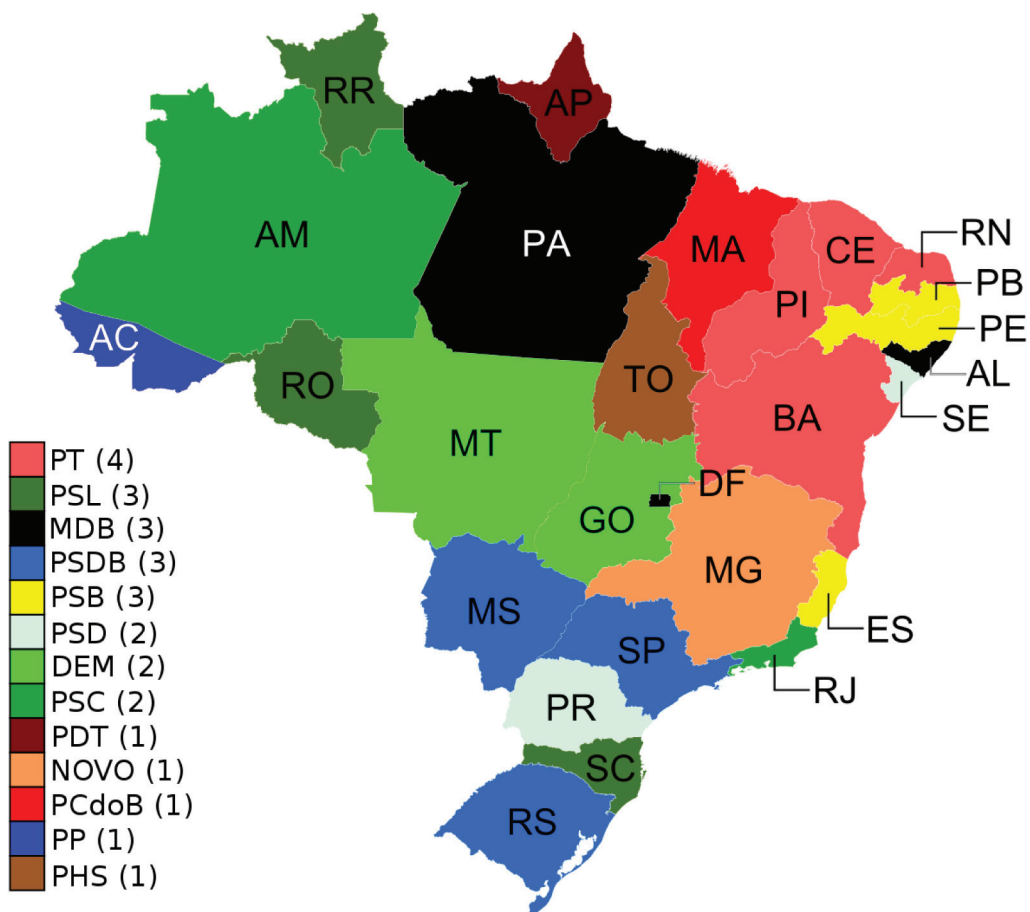
Υπό αυτές τις συνθήκες οι δυνάμεις της κεντροδεξιάς προσπαθούν να ανασυνταχθούν ενόψει των προεδρικών εκλογών που είναι προγραμματισμένες για το 2024. Η παρουσία ρωσικών και κουβανέζικων στρατευμάτων στη χώρα, με παράλληλη στήριξη των επιχειρήσεων των πρώτων στα πλαίσια της παράνομης εισβολής στην Ουκρανία κρατούν ερμητικά κλειστούς τους όποιους διαύλους επικοινωνίας με τις χώρες της Δύσης. Αντιθέτως, ρόλο «γέφυρας» φιλοδοξούν να διαδραματίσουν οι νεοεκλεγείσες κυβερνήσεις της Χιλής, της Κολομβίας και της Βραζιλίας, με τις δύο τελευταίες χώρες να έχουν δεχθεί αξιοσημείωτες δημογραφικές πιέσεις από την παράνομη είσοδο Βενεζουελάνων μεταναστών στα εδάφη τους τα προηγούμενα χρόνια.

Η ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ COP-27 ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ ΚΑΙ Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΜΕ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ «ΡΟΖ ΠΑΛΙΡΡΟΙΑΣ»

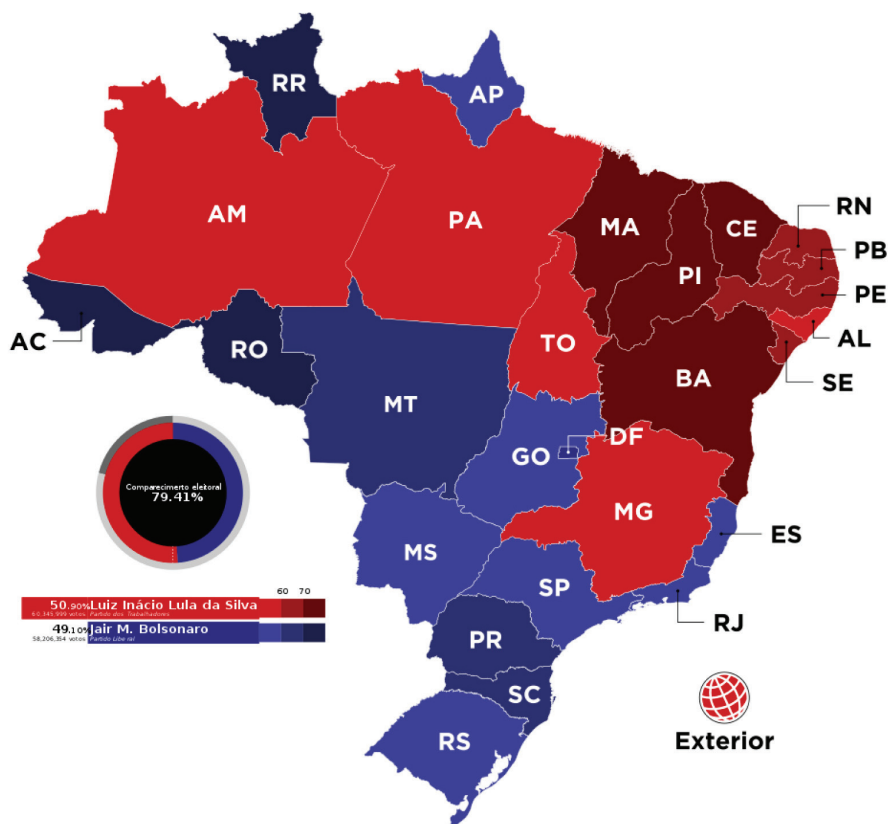
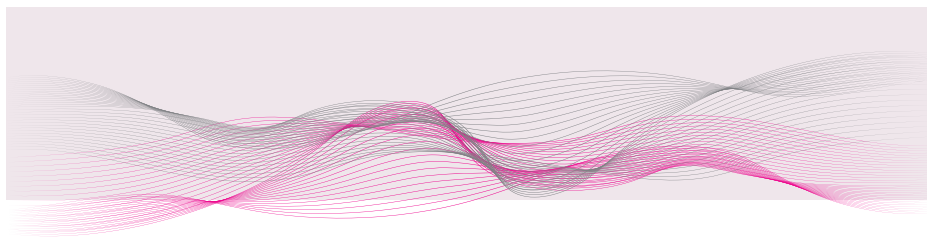
Παρά την επικερδή δραστηριότητα των κρατικών εταιριών πετρελαίου της Βενεζουέλας, ο πρόεδρος Μαδούρο διακήρυξε την πίστη του στους στόχους για το περιβάλλον της παγκόσμιας κοινότητας, τονίζοντας κατά κύριο λόγο τον ρόλο της Βραζιλίας μέσω της εκ νέου προτεραιοποίησης της εντατικής δασοπροστασίας στον Αμαζόνιο. Αυτό είχε διακηρύξει άλλωστε κατά την διάρκεια της προεκλογικής του εκστρατείας ο εκλεγμένος πλέον πρόεδρος

Λούλα Ντα Σίλβα, ο οποίος είχε ανάγει το περιβάλλον σε μείζονα διαιρετική τομή κατά την διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας ενάντια στον Ζαΐρ Μπολσονάρου. Μολαταύτα, στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι η παράταξη του Λούλα ηττήθηκε στην αναμέτρηση για τον κυβερνήτη της περιφέρειας του Αμαζονίου (εικόνα 3) , κάτι που δύναται να δημιουργήσει στρεβλώσεις στην πολιτική που επιθυμεί να ασκήσει η κυβέρνηση Λούλα, ιδίως αν συνδυαστεί με την γενικότερη επικράτηση των κεντρώων και δεξιών κομμάτων στις βουλευτικές εκλογές που έλαβαν χώρα παράλληλα με την αναμέτρηση για τον προεδρικό θώκο, η οποία κρίθηκε στο νήμα (εικόνα 4).

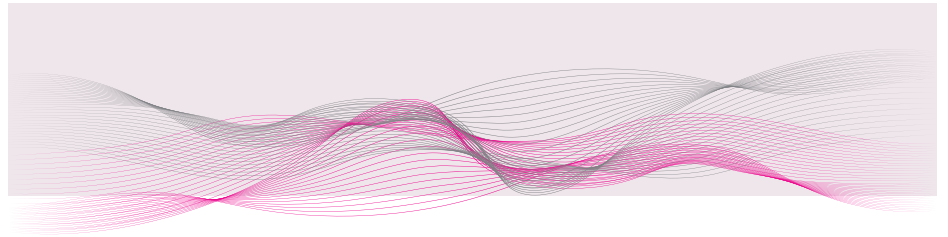
Εικόνα 3: Το χρώμα δηλώνει την κομματική προέλευση για τον κυβερνήτη κάθε βραζιλιάνικης πολιτείας. Με σκούρο, ανοιχτό κόκκινο και κίτρινο αυτοί της (κεντρο)αριστεράς, με τα υπόλοιπα χρώματα εκείνοι της (κεντρο)δεξιάς.

Εικόνα 4: Χάρτης των αποτελεσμάτων του 2ου γύρου των βραζιλιάνικων προεδρικών εκλογών. Με κόκκινο χρώμα, οι πολιτείες στις οποίες επικράτησε ο Λούλα, με μπλε εκείνες στις οποίες νίκησε ο Μπολσονάρου.

Ένας έτερος πρωταγωνιστής των εξελίξεων στα νότια της αμερικανικής ηπείρου, ο Γκουστάβο Πέτρο, πρόεδρος πλέον της Κολομβίας, αναδεικνύεται ως ο πλέον υποστηρικτικός σε φιλικές για το κλίμα πολιτικές στην περιοχή. Στην Κολομβία οι εξορυκτικές δραστηριότητες γύρω από το πετρέλαιο και το κάρβουνο ελέγχονται ως επί το πλείστον από ιδιώτες και απαρτίζουν περίπου το 40 % των συνολικών εξαγωγών της χώρας. Ο Πέτρο αύξησε ήδη στο 10% την φορολογία στις εταιρίες που εκμεταλλεύονται τις πηγές πλούτου, όπως επίσης δεσμεύτηκε να σταθεροποιήσει την πορεία της Κολομβίας προς τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας για το 2050. Προφανώς δεν πρόκειται για μία διαδικασία χωρίς δυσκολίες, δεδομένου ότι οι κάτοικοι σε πολλές από τις επαρχίες της Κολομβίας εργάζονται σε αυτούς τους κλάδους. Για την ώρα πάντως η δημοφιλία του προέδρου παραμένει ιδιαίτερα αυξημένη (εικόνα 5) , σε αντίθεση με τον επίσης εκπρόσωπο της «ροζ παλίρροιας» στο Περού, Πέδρο Καστίγιο, του οποίου οι δυνάμεις δεν συγκέντρωσαν ικανοποιητικά ποσοστά στις περιφερειακές εκλογές που διεξήχθησαν νωρίτερα μέσα στο έτος, αλλά κυρίως βλέπει την προσωπική του δημοτικότητα να καταρρέει έπειτα από μόλις ενάμισι έτος στην εξουσία, έχοντας ήδη αλλάξει τέσσερις φορές την σύνθεση της κυβέρνησής του και τον επικεφαλής της.

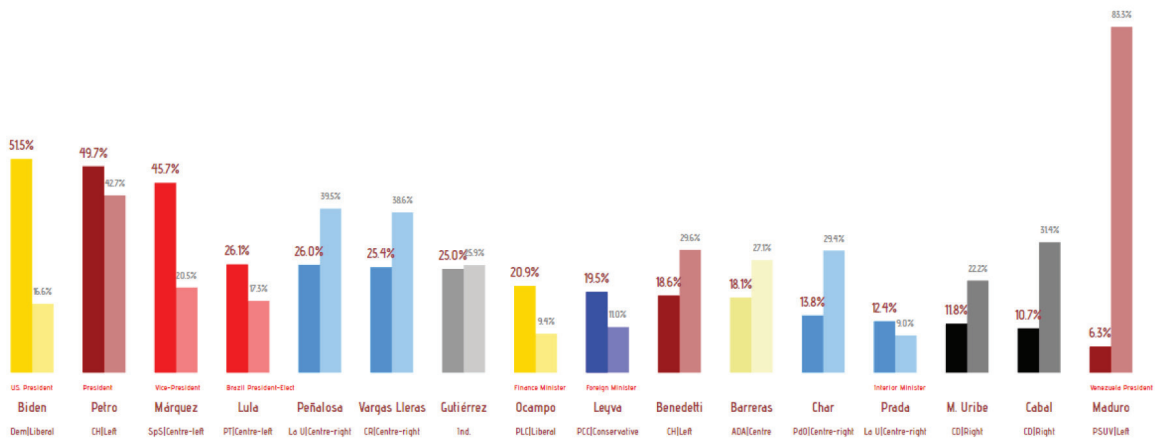

Colombia (Opinion on political figures)

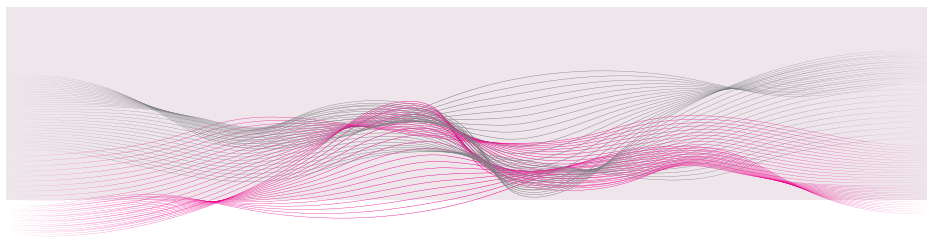
Invamer poll · 4-7 November 2022 · 1,200 respondents

Positive opinion
Negative opinion
© 2022 Quinnipiac

Εικόνα 5: Δημοφιλία (σκούρα μπάρα: θετικές γνώμες, διαφανής μπάρα: αρνητικές γνώμες) των πολιτικών αρχηγών και του προέδρου των ΗΠΑ Τζο Μπάιντεν στην Κολομβία. Ο πρόεδρος Πέτρο και η αντιπρόεδρος Μάρκεθ υπολείπονται μόνο του τελευταίου.

Εκτός της Κολομβίας, ρόλο πρωταγωνιστή στην προσπάθεια ανάσχεσης της κλιματικής αλλαγής διεκδικούν και σταθερότερες πολιτικά χώρες όπως η Κόστα Ρίκα, αλλά και ο Παναμάς και η Δομινικανή Δημοκρατία. Εκεί αυτήν τη στιγμή μετριοπαθή κεντροαριστερά κόμματα βρίσκονται στην εξουσία (βλ. αρχικό χάρτη), με τα προβλήματα της καθημερινότητας φυσικά να μην λείπουν. Παράλληλα είναι άξιο αναφοράς πως παρά την πολιτική αυτοτοποθέτηση των κυβερνήσεών τους, ο Παναμάς και η Κόστα Ρίκα υιοθετούν ολοένα και περισσότερο πολιτική «κλειστών θυρών» σε οικονομικούς μετανάστες από την υπόλοιπη Κεντρική Αμερική και την Αϊτή.

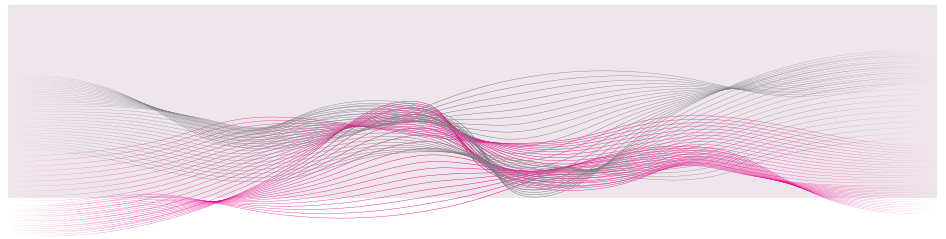

ΑΛΛΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

Τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής καλείται να αντιμετωπίσει και η Κούβα. Η χώρα μαστιγείται από εκτεταμένη ξηρασία, η οποία έχει ανακόψει μερικώς την αναπτυξιακή της πορεία, η οποία τα τελευταία χρόνια βασίζεται ολοένα και περισσότερο στον τουρισμό. Στα θετικά, η έγκριση τον Οκτώβριο μέσω δημοψηφίσματος του νέου προοδευτικού οικογενειακού κώδικα, ο οποίος μεταξύ άλλων κατοχυρώνει την υιοθεσία παιδιών από ομόφυλα ζευγάρια καθώς και τον γάμο μεταξύ ομόφυλων ζευγαριών. Στην Ονδούρα, η αυτοδύναμη κυβέρνηση της Ειομάρα Κάστρο, προϊόν και αυτή της «ροζ παλίρροιας», προσπαθεί να πατάξει διάχυτες εστίες διαφθοράς και κακοδιαχείρισης των προκατόχων της, όπως μέσω της επαναδιαπραγμάτευσης επιζήμιων συμβάσεων ανάμεσα στο Δημόσιο και στους ιδιώτες παρόχους ρεύματος ύψους σχεδόν μισού εκατομμυρίου δολαρίων.

Στα γειτονικά κράτη του Ελ Σαλβαδόρ και της Νικαράγουα, αν και με εκλεγμένους ηγέτες εντελώς διαφορετικής πολιτικής προέλευσης, νούμερο ένα ζήτημα παραμένει η καταπολέμηση της διαφθοράς. Ενδιαφέρον συγκεντρώνει το γεγονός ότι αμφότερες οι χώρες έχουν προσελκύσει το ενδιαφέρον της Κίνας, αφού ο μεν Μπουκέλε φιλοδοξεί να επενδύσει μαζικά η χώρα σε κρυπτονομίσματα, ο δε Ορτέγκα να ενισχύσει την μειωμένη αξιοπιστία της χώρας του στο εξωτερικό και δη στη Δύση, αφού πληθύνονται οι φωνές που χαρακτηρίζουν την κυβέρνησή του ανοιχτά ως ένα ακόμα «ανελεύθερο, συντηρητικό «καθεστώς».

Ο Ισημερινός, από την πλευρά του, κλυδωνίζεται από μία ευρεία κοινωνικοπολιτική κρίση. Μετά και την πρόθεση του Γκουστάβο Πέτρο στην γειτονική Κολομβία να αποποινικοποιήσει την καλλιέργεια συγκεκριμένων ναρκωτικών ουσιών σε ένα δείγμα καλής θέλησης για μία συμφωνία με αντάρτικες ομάδες που εξακολουθούν να χρηματοδοτούνται σχεδόν αποκλειστικά από τέτοιου είδους δραστηριότητες, δεν είναι λίγοι εκείνοι εντός της χώρας που ισχυρίζονται ότι η διακίνηση των ουσιών για την αποκομιδή κέρδους θα συνεχίσει μέσω των ορεινών όγκων της χώρας. Επιπρόσθετα, οι εκλογές του 2021 έδωσαν την προεδρία στον συντηρητικό Λάσο, αφήνοντας όμως τον έλεγχο του Κοινοβουλίου σε μία συμμαχία αριστερών, κεντροαριστερών και ιθαγενών βουλευτών, οι οποίοι τον έχουν εξαναγκάσει σε μία σειρά από υποχωρήσεις, ιδίως στην αύξηση των τιμών της βενζίνης και στα μειωμένα έξοδα για δημόσια υγεία και παιδεία. Τίποτα βέβαια δεν θα επιτυχανόταν χωρίς τις μαζικές αντικυβερνητικές διαδηλώσεις οι οποίες προηγήθηκαν νωρίτερα μέσα στη χρονιά, κυρίως το περασμένο καλοκαίρι.

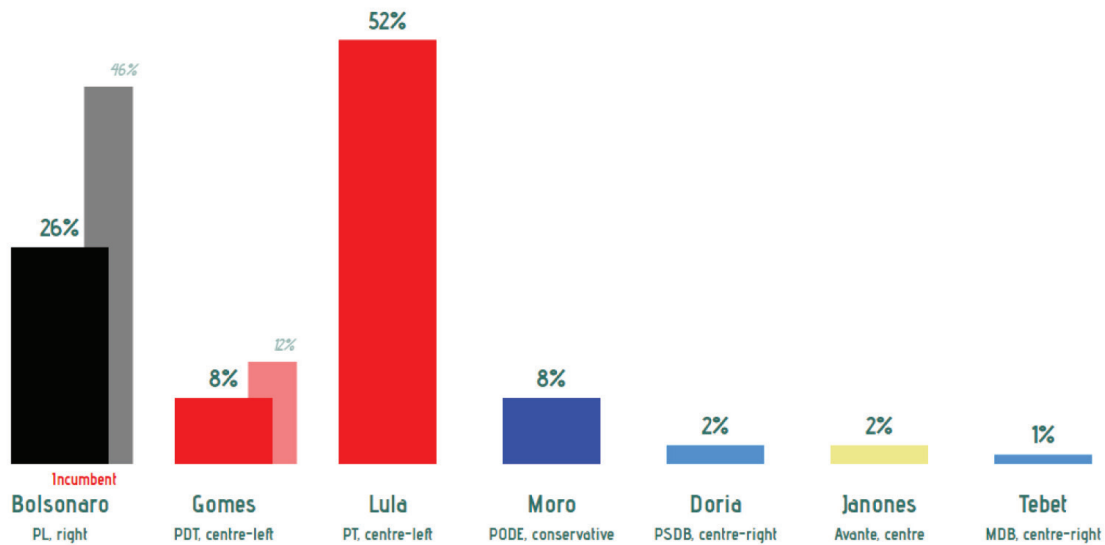

Brazil (Presidential election)

Genial/Quæst poll · 3-6 February 2022 · 2,000 respondents

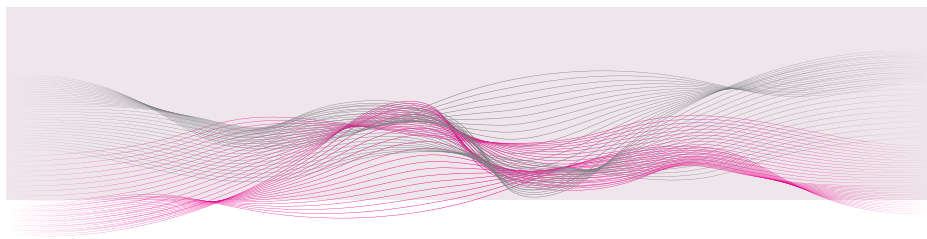
Excluded: 13% Don't know/None

2018
election
result
Polling
result
Next election:
2 October 2022
© 2022 @americaelects

Πρόσφατη δημοσκόπηση για τις Προεδρικές Εκλογές της Βραζιλίας, 2022

Στην Χιλή, σύμφωνα και με όσα έχουν γραφεί στο πρόσφατο Δελτίο Διεθνών & Ευρωπαϊκών Εξελίξεων του ΕΝΑ, μεταξύ πολλών άλλων ζητημάτων η κοινωνία παραμένει εν αναμονή των ανακοινώσεων της κυβέρνησης για το νέο δημοψήφισμα που θα αποσκοπεί στην κατάρτιση νέου Συντάγματος για την χώρα, καθώς παρά την πρώτη αρνητική κρίση, η πλειονότητα φαίνεται να συνεχίζει να προσδοκά κάτι τέτοιο. Παράλληλα η κυβέρνηση συσφίγγει ολοένα και περισσότερο τους εμπορικούς (και όχι μόνο) δεσμούς της με την Κίνα.

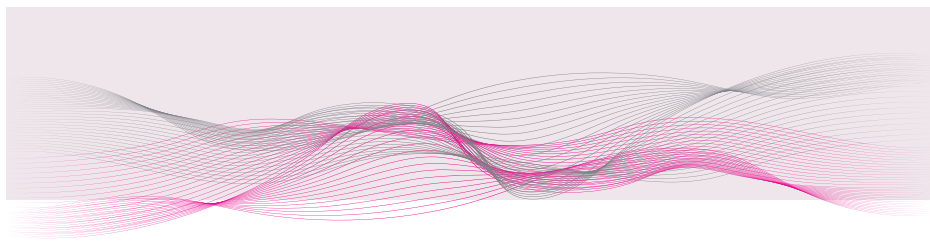
Η ΔΥΣΗ ΠΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΤΑΙ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθεί να διατηρήσει, ιδίως στα πλαίσια των διμερών επαφών με την πάλαι ποτέ ενωμένη UNASUR, ισχυρούς δεσμούς με την Λατινική Αμερική, τόσο για τα εμπορικά της συμφέροντα όσο και για την προώθηση του ανθρωπιστικού της προφίλ που προτάσσει τις αρχές του κράτους δικαίου. Ως ενδεικτικά παραδείγματα έχουν καταγραφεί πρόσφατα η επιθυμία της Ένωσης για αρωγή στον τομέα του ψηφιακού μετασχηματισμού πολλών κρατών της Λατινικής Αμερικής, αλλά και η αποστολή παρατηρητών στις βουλευτικές εκλογές της Βενεζουέλας το 2020, του Ισημερινού (2021) και της Βραζιλίας (φέτος).

Η Ισπανία ενδιαφέρεται ιδιαίτερα, τόσο λόγω... ιδεολογικής εγγύτητας με τις τωρινές κυβερνήσεις των περισσότερων λατινοαμερικανικών κρατών, αλλά και λόγω των χρόνιων πολιτισμικών δεσμών της με αυτές. Για παράδειγμα, η κυβέρνηση του Πέδρο Σάντσεθ θέτει ενώπιον των εταίρων του τις προοπτικές μίας δημιουργίας ζώνης ελεύθερου εμπορίου ανάμεσα στην ΕΕ και τις χώρες της MERCOSUR, στο πλαίσιο της ισπανικής προεδρίας της ΕΕ το δεύτερο μισό του 2023, που προβλέπεται να συμπέσουν και με τις βουλευτικές εκλογές της ιβηρικής χώρας.

Άλλα σχετικά παραδείγματα αφορούν την πρόσφατη ανάμιξη της Ισπανίας σε συνομιλίες με την κυβέρνηση της Κάστρο στην Ονδούρα για την ενίσχυση των επενδύσεων στην χώρα, όπως και με εκείνη της Βενεζουέλας προσπαθώντας να μεσολαβήσει μεταξύ κυβέρνησης και αντιπολιτευόμενων ομάδων με στόχο «την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών στους θεσμούς». Δεν είναι όμως μόνο η κυβέρνηση, αλλά και η μείζονα δεξιά αντιπολίτευση του Λαϊκού Κόμματος που στέλνει αντιπροσωπείες στην Λατινική Αμερική, εποφθαλμιώντας σε καλές σχέσεις σε περίπτωση που πάρει την πλειοψηφία τον ερχόμενο χρόνο.

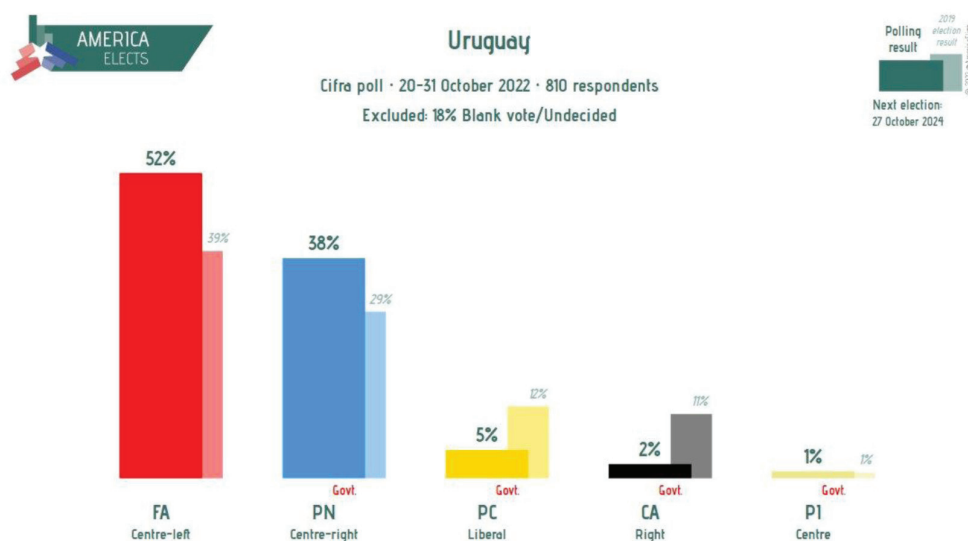
Παρομοίως το παρθενικό ταξίδι του Λούλα περιείχε μία ένδειξη υψηλού συμβολισμού ως προς την ενδυνάμωση των δεσμών της Βραζιλίας, με παραδοσιακούς συνομιλητές όπως οι Πορτογάλοι από τους οποίους είχε αποξενωθεί επί Μπολσονάρου.

Τέλος, από το «μικροσκόπιο» των ΗΠΑ δεν βγαίνει ποτέ καμία χώρα της Λατινικής Αμερικής. Βλέποντας οι ΗΠΑ πολύτιμους συμμάχους τους να ηττώνται σε αλληπάλληλες εκλογικές αναμετρήσεις, ιδίως στις πρόσφατες περιπτώσεις των Χιλής, Βραζιλίας και (κυρίως) Κολομβίας, αναζητούν μία συμβιβαστική οδό με τις νέες αριστερόστροφες κυβερνήσεις, όπως καταδεικνύει και η πρόσφατη επίσκεψη του Αμερικανού Υπουργού Εξωτερικών σε Ισημερινό και Χιλή. Σε κάθε περίπτωση το τελευταίο που θα ήθελαν να δουν είναι μία περαιτέρω πρόσδεση των χωρών της Κεντρικής και Νοτίου Αμερικής στο άρμα των BRICS και των συμμάχων τους, πόσο δε μάλλον εν μέσω ρωσο-ουκρανικού πολέμου.

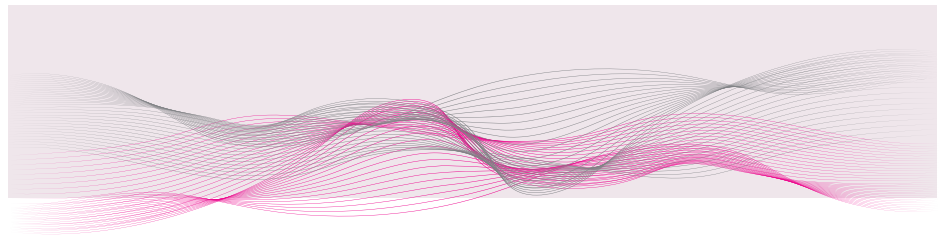
ΠΟΥ ΤΟ ΘΕΡΜΟΜΕΤΡΟ ΧΤΥΠΑ... «ΡΟΖ» ΤΟ 2023:

- Στο **Μεξικό**, όπου οι συνεχιζόμενες μεταναστευτικές ροές προς τις ΗΠΑ, ο πόλεμος κατά των ναρκωτικών και η ανάμιξη (ή μη) της κυβέρνησης σε αυτόν, αλλά και οι καλές επιδόσεις της στους οικονομικούς δείκτες μετά την περίοδο του κορονοϊού, απέναντι σε μία διαιρεμένη παλαιοκομματική αντιπολίτευση, καθορίζουν την ατζέντα των επερχόμενων προεδρικών και βουλευτικών εκλογών το 2024.
- Στην **Ουρουγουάη**, όπου αναμένεται να διεξαχθούν γενικές εκλογές αμφίβολου εκλογικού αποτελέσματος, όπως άλλωστε και το 2019 (εικόνα 6). Η χώρα διέρχεται μιας «ήπιας» κεντροδεξιάς τετραετίας έπειτα από είκοσι χρόνια, ενώ συνεχίζει να επιδεικνύει ενθαρρυντικά οικονομικά σημάδια και προσελκύει επίσης μείζονες κινεζικές επενδύσεις.

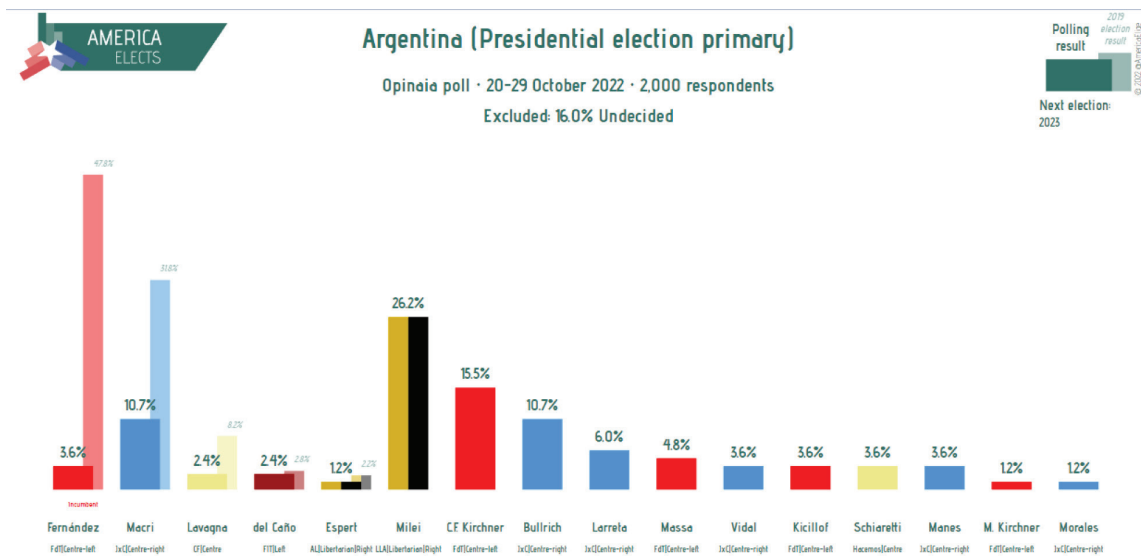

Εικόνα 6: Πρόσφατη δημοσκόπηση για τις επερχόμενες εκλογές στην Ουρουγουάη, που δείχνει το προοδευτικό, αντιπολιτευτικό σήμερα, μπλοκ σε θέση ισχύος.

- Στις προκριματικές (PASO) και εν συνεχεία γενικές εκλογές στην **Αργεντινή**, όπου θα κριθεί το μέλλον του νυν περονιστή προέδρου Αλμπέρτο Φερνάντεθ. Εκ πρώτης όψεως πάντως, η κυβέρνηση που με μεγάλες προσδοκίες αντικατέστησε εκείνη του Μαουρίσιο Μάκρι το 2019 εισπράττει ευρεία λαϊκή δυσαρέσκεια, η οποία βρίσκει ευήκοα ώτα κυρίως στην νεοφιλελεύθερη δημοφιλή πολιτικό Χαβιέρ Μιλέι (εικόνα 7):

- Στην **Παραγουάη**, όπου η δεξιά κυβέρνηση του Partido Colorado που επίσης επικράτησε οριακά το 2019, θα συναντήσει ένα ευρύ μέτωπο συνεργασίας δυνάμεων από την αριστερά έως και την μετριοπαθή κεντροδεξιά.
- Στη **Γουατεμάλα**, όπου και εκεί θα διεξαχθούν γενικές εκλογές, με την κεντροαριστερή αντιπολίτευση υπό την UNE να συγκεντρώνει ισχυρές πιθανότητες να ανατρέψει την κεντροδεξιά συμμαχία υπό το Vamos.

ΕΝΑ
Ινστιτούτο
Εναλλακτικών
Πολιτικών

ΕΝΑ Ινστιτούτο
Εναλλακτικών Πολιτικών
Ζαλοκώστα 8, 106 71 Αθήνα,
+30 210 364 7912

info@enainstitute.org
www.enainstitute.org

* Η παρούσα δημοσίευση εκφράζει τις απόψεις του συγγραφέα και δεν εκφράζει απαραίτητα ή και στο σύνολό της το ΕΝΑ

